

รายงานการประชุม
คณะอนุกรรมการกำกับดูแลงานออกแบบและก่อสร้างนิทรรศการ และสถาปัตยกรรมภายใน
อาคารกระทรวงพาณิชย์ (เดิม)
ครั้งที่ ๗/๒๕๕๕

วันอังคารที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เวลา ๑๔.๐๐ – ๑๗.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ ชั้น ๒๑ อาคารทีปโก้ ถนนพระรามที่หก

อนุกรรมการที่มาประชุม

๑. นายสันต์ สมชีวา	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายเฉลิมชัย ห่อนาค	อนุกรรมการ
๓. นายนิธิ สถาปิตานนท์	อนุกรรมการ
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อภิญา บัวสรวง	อนุกรรมการ
๕. นางจิระนันท์ พิตรปรีชา	อนุกรรมการ
๖. นางสาวสุดรา สุจฉายา	อนุกรรมการ
๗. นายปราโมทย์ คำทรัพย์	อนุกรรมการ
๘. นางธีรานุช กรรณสูต วงศ์ไวยวรรณ	อนุกรรมการ
๙. นายทวี พูลทวีเกียรติ	อนุกรรมการ

อนุกรรมการที่ลาประชุม

๑. นางจิราภรณ์ อรัณยะนาถ	อนุกรรมการ
๒. นายไชยงค์ รัตนอังกูร	อนุกรรมการ
๓. นายจุมภฏ ตรัสศิริ	อนุกรรมการ
๔. นายกริช มโนพิโมกษ์	อนุกรรมการ
๕. นายรณฤทธิ์ ชนโกเศศ	อนุกรรมการและเลขานุการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. ผศ. พัชร ชินธรรมมิตร	รองผู้อำนวยการสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ
๒. นางอภิดี ขาวเขียว	สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
๓. นายทักษพล เวียงแก้ว	สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
๔. Mr. James McLean	บริษัท Story! Inc (NZ) จำกัด
๕. นางสาวนุหลง ศรีกนก	ที่ปรึกษาด้านประวัติศาสตร์
๖. นายศิลาชัย เกียรติภาพันธ์	บริษัท ปีโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)

๗. นายพรชัย ตั้งสุณาวรรณ
๘. นายเพทาย พันธุ์มณี
๙. นายกานต์ หะวานนท์
๑๐. นางสาวปริญกร ปุสวโร
๑๑. นางสาวรัตนกร สายเสรีภาพ
๑๒. นางสาวศุภลักษณ์ สุภาพกุล
๑๓. นายนพดล ถิ่นวัฒนะกุล
๑๔. นางสาวชมราวี สุสุวรรณรัตน์
๑๕. นายสุชน ไบสมุท
๑๖. นางสาวสุติมา เหลืองประกาย
๑๗. นางสาวสรัญญา อมรสมบุญศักดิ์
๑๘. นายไพรัช เล้าประเสริฐ
๑๙. นางสาวอุษณีย์ มิ่งวิมล
๒๐. นางสาวศุภาริ จาชะภูมิ
๒๑. นายเลิศชาย วงษ์ภักดี
๒๒. นายวรกานต์ วงษ์สุวรรณ
๒๓. นางสาวพัชรลดา จุลเพชร
๒๔. นางสาวศรารัตน์ วินทุพราหมณกุล
๒๕. นางสาวชญาณิษฐ์ คุลยเกษม
๒๖. นายพนัทร ทิพทัส
๒๗. นายทวีศักดิ์ วรฤทธิ์เรืองอุไร
๒๘. นางวัชณี สิ้นธุวงสานนท์
๒๙. นางอลิสา ภู่อุ่ม
๓๐. นางสาวรัตมา พงศ์พนรัตน์
๓๑. นางสาวจารุณี แยมชื่น
๓๒. นางสาวพฐ คุศรีพิทักษ์
๓๓. นางสาวธัญธร คุลยจินดา
๓๔. นางสาวศิริพร เพื่องฟูลอย

- บริษัท ปิโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)
บริษัท ปิโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)
บริษัท ปิโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)
บริษัท ปิโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)
บริษัท ปิโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)
บริษัท ปิโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)
บริษัท ปิโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)
บริษัท ปิโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)
บริษัท ปิโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)
บริษัท ปิโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)
บริษัท ปิโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)
บริษัท ปิโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)

- บริษัท สโตนเฮนจ์ จำกัด
บริษัท สโตนเฮนจ์ จำกัด
บริษัท สโตนเฮนจ์ จำกัด
บริษัท สโตนเฮนจ์ จำกัด

- เจ้าหน้าที่สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้แห่งชาติ
เจ้าหน้าที่สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้แห่งชาติ
เจ้าหน้าที่สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้แห่งชาติ
เจ้าหน้าที่สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้แห่งชาติ
เจ้าหน้าที่สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้แห่งชาติ
เจ้าหน้าที่สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้แห่งชาติ
เจ้าหน้าที่สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้แห่งชาติ
เจ้าหน้าที่สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้แห่งชาติ
เจ้าหน้าที่สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้แห่งชาติ
เจ้าหน้าที่สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้แห่งชาติ
เจ้าหน้าที่สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้แห่งชาติ
เจ้าหน้าที่สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้แห่งชาติ
เจ้าหน้าที่สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้แห่งชาติ
เจ้าหน้าที่สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้แห่งชาติ
เจ้าหน้าที่สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้แห่งชาติ
เจ้าหน้าที่สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้แห่งชาติ
เจ้าหน้าที่สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้แห่งชาติ
เจ้าหน้าที่สถาบันพิพิธภัณฑการเรือนรู้แห่งชาติ

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๑๕ น.

วาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งเพื่อทราบ

ไม่มี

วาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๕

ที่ประชุมมีมติรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๕ โดยให้มีการแก้ไขข้อความในหน้าที่ ๕ หัวข้อ Material Life ข้อเสนอแนะที่ ๒ โดยให้แก้เป็น “ให้พิจารณาใช้วัตถุจัดแสดงอื่นแทนการใช้เศียรพระพุทธรูป เพราะเป็นเรื่องละเอียดอ่อน”

วาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

๓.๑ การนำเสนอแบบนิทรรศการโดยบริษัทร่วมทำงาน บริษัท Story! Inc จำกัด และบริษัท ปีโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)

นายศิลาชัย เกียรติภาพันท์ ผู้แทนบริษัท ปีโก (ไทยแลนด์) จำกัด เป็นผู้นำเสนอแบบแนวความคิดนิทรรศการ ซึ่งในคราวนี้เป็นแบบในชั้น ๒ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาโซนสยามประเทศบางส่วนถึงโซนประเทศไทย (ห้องแผนที่, ห้อง Early Bangkok New Ayutthaya, ห้อง Village Life, ห้อง Changes: Last Days of Water Cities, ห้อง Communications, ห้อง Thailand and the World, ห้อง Thailand Today, และห้อง Outro) ซึ่งเป็นแบบที่ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ห้อง Map Room

ในห้อง Map Room ยังคงยึดแนวการออกแบบเดิม คือมีสื่อ Interactive ที่ประกอบด้วยรู้งูที่พุ่งขึ้นจากพื้นห้องไปจรดเพดาน ก่อนจะพาไปตามความยาวของห้อง รู้งูส่วนที่ต้งฉากกับพื้นจะแสดงภาพถ่ายทางอากาศขนาดใหญ่ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะส่วนที่เป็นภาคพื้นทวีป ด้านหน้าภาพถ่ายจะติดตั้งกล้องส่องทางไกลจำนวน ๓ ตัว โดยแต่ละตัวจะมี Monitor อยู่ด้านข้างสำหรับแสดงภาพที่เห็นภายในกล้อง

เมื่อผู้เข้าชมส่องกล้องจะเห็นเส้นพรมแดนของสยามปรากฏบน Monitor โดยกล้องแต่ละตัวจะแสดงเส้นพรมแดนแตกต่างกัน คือ เส้นที่แบ่งตามทักษะและผลประโยชน์ของสยาม อังกฤษ และฝรั่งเศส

ผู้ออกแบบเสนอให้ใช้ห้องด้านข้างที่อยู่ติดกับห้อง Map Room และย้งว่างอยู่ให้เป็นห้อง Resource Center ทางด้านแผนที่เป็นการเฉพาะ เพื่อแสดงข้อมูลเชิงลึก รวมถึงแผนที่ที่น่าสนใจต่าง ๆ อาทิ แผนที่โบราณ

ข้อเสนอแนะและคำแนะนำ

๑. เป็นการดีที่ถึงแม้ว่าในแต่ละกล้อง ผู้ชมจะมีโอกาสส่องดูได้เพียงคราวละหนึ่งคนเท่านั้น แต่ผู้ชมที่เหลือก็สามารถร่วมดูทาง Monitor แทนได้

๒. ตามแบบที่เสนอมารู้งูแต่ละตัวจะแสดงเส้นพรมแดนที่วาดโดยมุมมองและผลประโยชน์ของแต่ละประเทศ ควรหาวิธีการนำเสนอที่ทำให้ในกล้องแต่ละตัวสามารถเห็นเส้นพรมแดนของทั้งสามประเทศพร้อมกัน เพื่อให้ผู้ชมสามารถเปรียบเทียบได้

๓. แผนที่เส้นพรมแดนทั้ง ๓ แบบ ยังไม่สามารถแสดงเนื้อหาที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง ทั้งนี้เพราะแผนที่ที่วาดตามมุมมองและผลประโยชน์ของแต่ละประเทศ (คือ สยาม อังกฤษ และฝรั่งเศส) ไม่ได้มีแค่ฉบับ

เดียว หากแต่ได้ผันแปรไปตามช่วงเวลาและสถานการณ์ต่าง ๆ บริษัทผู้ออกแบบควรคิดหาวิธีนำเสนอที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงนี้

๔. จากข้อเท็จจริง สยามในช่วงเวลาดังกล่าว ยังไม่ได้รวมเป็นเนื้อเดียวกัน หากแต่ยังมีอาณาจักรอื่นที่ในเวลาต่อมาถูกผนวกให้เป็นส่วนหนึ่งของสยามด้วย อาทิ อาณาจักรล้านนา ดังนั้นแผนที่/เส้นพรมแดนในส่วนของสยามที่จะแสดงในสื่อ Interactive ต้องสื่อถึงข้อเท็จจริงนี้ด้วย มิฉะนั้นจะเป็นการมองประเทศไทยจากมุมมองของศูนย์กลาง และละเลยประวัติศาสตร์ภูมิภาค

๕. ภายในห้อง Resource Center (ด้านแผนที่) แนะนำให้สะสมและจัดแสดงแผนที่ทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นแผนที่โบราณดั้งเดิมตามแนวความคิดแบบปรัชญาตะวันตก เช่น แผนที่ไตรภูมิ ไปรวมถึงแผนที่โบราณที่สร้างขึ้นตามแนวความคิดแบบตะวันตกด้วย ฯลฯ ส่วนเกมส่องแผนที่ในห้อง Map Room เป็นการแสดงแผนที่ตามแนวความคิดตะวันตกเท่านั้น ที่ใช้เส้นกั้นพรมแดนเป็นตัวกำหนดอาณาเขต

๖. แนะนำให้เพิ่มทางเข้าห้อง Resource Center (ด้านแผนที่) อีกทาง โดยให้สามารถเข้าห้องได้โดยตรงจากระเบียง ซึ่งจะทำให้ผู้ชมไม่จำเป็นต้องเดินผ่านส่วนที่เป็นนิทรรศการก่อน ในขณะเดียวกัน ก็ขอให้คงทางเข้าจากทางห้อง Map Room ไว้ด้วย

๗. การนำเสนอขอให้ระมัดระวังความขัดแย้งระหว่างประเทศ

ห้อง Early Bangkok New Ayutthaya

ถัดจากห้อง Map Room จะเป็นห้อง Early Bangkok ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงการออกแบบในห้องนี้ใหม่หมด โดยได้หยิบยกเอาประตูเมืองเป็นองค์ประกอบหลัก เพื่อกั้นห้องจัดแสดงออกเป็น ๓ ส่วน แสดงการข้ามผ่านจากกรุงศรีอยุธยาสู่กรุงรัตนโกสินทร์ ทั้งนี้ประตูบานสุดท้ายที่เชื่อมกับห้องถัดไปจะจำลองเป็นประตูเมืองบางลำพู ซึ่งจากข้อมูลทางประวัติศาสตร์แล้ว ประตูนี้จะมีนัยถึงการเปลี่ยนผ่านจากเมืองไปสู่ชนบทซึ่งจะเป็นเนื้อหาที่แสดงในห้องถัดไปด้วย

สารสนเทศที่ต้องการจะส่งถึงผู้ชมก็คือ การเปลี่ยนผ่านจากสมัยอยุธยาสู่กรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ซึ่งได้รับอิทธิพลและปัจจัยต่างๆ จนมีพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นของตนเอง เช่น การเข้ามาของวัฒนธรรมจีนจากพ่อค้าและผู้อพยพชาวจีนซึ่งเป็นสิ่งที่ทรงอิทธิพลอย่างสูงในยุคนั้น การนำเสนอในช่วงนี้จึงใช้ “เสี่ยวกา” หรือทวารบาลที่มีรูปลักษณะเหมือนคนจีนเป็นตัวเล่าเรื่อง

ข้อเสนอแนะและคำแนะนำ

๑. สิ่งที่ผู้ออกแบบยังไม่ได้แสดงในห้องนี้ และเป็นสิ่งที่ถือว่าเป็นใจความสำคัญของห้องนี้เลย ก็คืออิทธิพลของอยุธยาที่ยังคงต่อเนื่องมายังกรุงรัตนโกสินทร์ เหตุใดจึงต้องตั้งเมืองกรุงเทพฯ เลียนแบบพระนครศรีอยุธยา

๒. รายละเอียดของเนื้อหายังไม่ชัดเจนนักว่าจะเลือกนำเสนอข้อมูลใดบ้าง (เพราะในยุคนี้นี้ประเด็นที่น่าสนใจเป็นจำนวนมาก) จึงควรสรุปให้ชัดเจนโดยเร็ว เพื่อจะได้นำไปสู่การออกแบบในรายละเอียดต่อไป

ห้อง Nation of Villages

ได้มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมและประโยชน์ใช้สอยในห้องนี้ใหม่ กล่าวคือ จากเดิมที่เป็นสื่อ Interactive จำลองเครื่องมือเครื่องใช้ชาวบ้านที่เป็นกลไกแบบง่ายๆ ติดตั้งในแต่ละมุมห้อง เปลี่ยนมาเป็นห้องให้ผู้ชมนั่งพักหรือนั่งชมการแสดง โดยจัดให้มีพื้นที่นั่งชม และพื้นที่สำหรับแสดงหรือทำกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งจำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่ประจำเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้ชม แต่ในกรณีที่ไม่มีเจ้าหน้าที่แสดงหรือกิจกรรมได้ ก็อาจปรับเป็นพื้นที่ฉายภาพยนตร์แทน

ส่วนการสร้างบรรยากาศชนบทของหมู่บ้านในต่างจังหวัด ผู้ออกแบบยังคงรูปแบบเดิมไว้ ถือเป็นรูปทรงต้นหญ้าแบบนามธรรม ในรูปแบบที่ทันสมัย

ข้อเสนอแนะและคำแนะนำ

๑. ขอให้มีการแสดงภูมิปัญญาชาวบ้าน และวิถีชีวิตชนบทมากกว่านี้ เสนอให้มีการสาธิต หรือการสันทนาการหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น การหัดสานตะกร้า เพื่อให้ผู้ชมได้ลงมือปฏิบัติจริง มากกว่าที่เป็นฝ่ายนั่งดูการแสดงโดยไม่มีส่วนร่วม

๒. บรรยากาศของห้องยังไม่ได้สะท้อนความเป็นพื้นบ้านเท่าที่ควร การตั้งใจออกแบบรูปทรงต้นข้าวให้ดูร่วมสมัย ทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดอารมณ์ บรรยากาศ ชนบทได้

๓. แนะนำให้ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาพื้นถิ่นหรือเทคนิคงานช่างของไทยในการประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้หรืองานหัตถกรรมพื้นบ้าน (เช่น การเข้าไม้ การสาน) มาเป็นองค์ประกอบในการออกแบบ เพื่อสื่อให้เห็นบรรยากาศสมถะเรียบง่ายของชีวิตในชนบท มากกว่าจัดแสดงโดยใช้รูปทรงนามธรรมของต้นข้าวแบบสมัยใหม่ ซึ่งเป็นเพียงการจำลองรูปทรงของต้นข้าว โดยไม่ได้แสดงถึงเทคนิคในเชิงช่างของไทยเลย

๔. เนื่องจากเป็นห้องที่มีกิจกรรมการแสดงหรือการสาธิต จึงควรออกแบบการสร้าง “ต้นข้าว” ให้แข็งแรงด้วย เพราะจะมีการเคลื่อนไหวของผู้เข้าชมมาก

๕. หากต้องการบรรยากาศนอกกำแพงพระนคร แนะนำให้เพิ่มบรรยากาศของสวน เพราะจากข้อเท็จจริงแล้ว นอกกำแพงพระนครจะเป็นสวนมากกว่าทุ่งนา

๖. การจัดกิจกรรม การแสดง หรือการสาธิตในห้องนี้จะทำให้เกิดปัญหาการสัญจรหรือไม่ เพราะผู้ชมจะยืนและนั่งอย่างหนาแน่นในห้องนี้

ห้อง Changes: Last Days of Water Cities

เมื่อออกจากห้อง Nation of Villages แล้ว จะเป็นห้อง Changes ซึ่งก็ได้ปรับเปลี่ยนการออกแบบใหม่ จากเดิมที่เป็นหุ่นจำลองเมืองย่านถนนบำรุงเมือง มาเป็นเส้นรุ้งที่จำลองเป็นรูปรถไฟและรถราง หน้าต่างของรถไฟและรถรางทำหน้าที่เป็นจอฉายภาพเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของกรุงเทพฯ อีกด้านหนึ่งของห้องมีรถลาก และฉากเรือวางตั้งอยู่ เพื่อสื่อความหมายว่าการเดินทางโดยวิธีทั้งสองไม่เป็นที่นิยมอีกแล้ว

ข้อเสนอแนะและคำแนะนำ

๑. ในการนำเสนอแบบของห้องนี้ในครั้งที่ผ่านมา หุ่นจำลองขนาดใหญ่ที่จำลองสภาพบ้านเมืองแถวถนนเจริญกรุงถือว่าเป็นจุดเด่นในห้องนี้ โดยจะให้ผู้ชมต้องคล้อยไปยังหุ่นจำลองเพื่อดูสภาพบ้านเมืองก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลง ที่ประชุมในครั้งนั้นเห็นด้วยกับการออกแบบดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เมื่อมีนำเสนอแนวความคิดใหม่ ที่ประชุมจึงมีมติให้ผู้ออกแบบนำแบบทั้งสอง คือแบบที่มีหุ่นจำลอง (ในการนำเสนอครั้งก่อน) และแบบที่มีรถไฟราง (ในการนำเสนอครั้งนี้) นำเสนอต่อคณะอนุกรรมการฯ อีกครั้งในการประชุมครั้งต่อไป เพื่อเปรียบเทียบ และพิจารณาตัดสินใจว่าแบบใดจะเหมาะสมกว่ากัน

๒. แนวความคิดในการออกแบบที่เสนอมานี้ แสดงเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพเท่านั้น จึงควรเพิ่มเติมความเปลี่ยนแปลงเชิงลึกในด้านวิถีชีวิตของผู้คนในยุคนั้นด้วย

๓. แนะนำให้ออกแบบรถไฟรางที่เหมือนจริง มีมิติ และผู้ชมสามารถขึ้นไปนั่งได้ มากกว่าการออกแบบให้เป็นเพียงรูปอยู่บนพื้นรู้

๔. การฉายภาพเคลื่อนไหวในตำแหน่งที่เป็นหน้าต่างรถนั้น อาจเกิดการรบกวนของเสียงระหว่างกัน

๕. เนื้อหาที่นำเสนอควรบอกด้วยว่า แท้จริงแล้ว การเดินทางโดยเรือยังไม่ได้หมดสิ้นไปเสียทีเดียว หากยังหลงเหลืออยู่บ้าง และยังมีการเดินทางโดยเรือกลไฟระหว่างประเทศอยู่

ห้อง Communications

ถัดจากห้อง Changes เป็นห้อง Communications ซึ่งก็มีการออกแบบใหม่ ดังนี้ มีการใช้รูปร่างที่มีโครงสร้างคล้ายโคมจีนขนาดใหญ่ เป็นตัวแบ่งกั้นพื้นที่และควบคุมการสัญจรภายในห้อง เนื้อหาในห้องนี้เน้นที่การพิมพ์และการสื่อสารทางไกล มีการจำลองแท่นพิมพ์ของหมอบลัดเลย์ และโทรศัพท์ในยุคแรกๆ การนำเสนอจะพยายามคัดสรรข้อความหรือบทสนทนาที่น่าสนใจในยุคนั้นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของนิทรรศการด้วย เช่น แท่นพิมพ์อาจพิมพ์ราชกิจจานุเบกษาฉบับแรกออกมา โทรศัพท์เมื่อยกหูแล้วจะได้ยินประกาศคณะปฏิวัติ โทรเลขกำลังเคาะรหัสข้อความสำคัญ เช่น ฝรั่งเศสยึดอินโดจีน ฯลฯ

นอกจากนี้ยังได้มีการเพิ่มประตูทางเข้า-ออกที่ระเบียงด้วย ซึ่งทำให้ผู้ชมสามารถลัดเข้าห้องนี้จากระเบียงได้โดยตรง โดยสามารถข้ามการเยี่ยมชมในห้องก่อนหน้านี้ได้

ข้อเสนอแนะและคำแนะนำ

๑. แนวความคิดที่เสนอมายังคงเน้นที่วิวัฒนาการของรูปแบบการสื่อสารเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ควรแสดงให้เห็นผลกระทบของการสื่อสารที่มีต่อวิถีชีวิตของผู้คนทั่วไปด้วย เช่น หนังสือพิมพ์ ไปรษณีย์ โทรศัพท์ ส่งผลให้ชีวิตคนไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

๒. ไม่ควรแสดงเนื้อหาการสื่อสารเชิงกายภาพเพียงอย่างเดียว เพราะจะทำให้นิทรรศการไม่มีความโดดเด่นหรือแตกต่างจากนิทรรศการที่จัดในประเทศอื่น

๓. ควรมีการเปรียบเทียบเวลาที่ใช้ในการเดินทาง สื่อสาร หรือส่งข่าว เมื่อการสื่อสารได้มีวิวัฒนาการขึ้น เช่น เปรียบเทียบเวลาในการเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปเชียงใหม่ระหว่างการโดยสารช้าง ม้า รถไฟ หรือการใช้โทรสาร และโทรศัพท์

ห้อง Thailand and the World

การออกแบบในห้องนี้ได้จำลองบรรยากาศภายในของโรงภาพยนตร์ในสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ (โรงหนังเฉลิมไทย) และบรรยากาศของถนนราชดำเนิน มีจอภาพยนตร์รับชมจากซึ่งเป็นมันสีแดง มีที่นั่งคูหนัง ด้านซ้ายเป็นตู้เพลง ซึ่งผู้ชมสามารถเลือกฟังเพลงร่วมสมัยในยุคนั้นได้ ส่วนด้านขวาเป็นมุมร้านกาแฟจำลองบรรยากาศของย่านวังบูรพา ด้านหลังห้องเป็นพื้นที่แสดงโปสเตอร์หนังไทยในยุคนั้น ซึ่งแสดงอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก (โดยเฉพาะอเมริกา) ส่วนภาพยนตร์ที่จะฉายเป็นเรื่องราวของสังคมในสมัยนั้น แสดงข่าวที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ เล่มมาถึงสภาพสังคมในช่วงสงครามเวียดนาม การตั้งฐานทัพอเมริกาในประเทศไทย เรื่องโสเภณี อาบอบนวด เป็นต้น

ข้อเสนอแนะและคำแนะนำ

๑. ควรเสนอเนื้อหาในเชิงลึกมากกว่านี้ ว่าไทย “เลือกรับปรับใช้” วัฒนธรรมตะวันตกอย่างไร นอกจากนี้ ความสามารถในการเลือกรับยังถือเป็นแก่นเรื่องของนิทรรศการ จึงควรนำเสนออย่างลึกซึ้งมากขึ้น เช่น เปรียบเทียบให้เห็นว่า การเลือกรับของไทยในยุค 60s กับยุคอื่นๆ นั้นเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

๒. บรรยากาศของโรงภาพยนตร์ดูค่อนข้างเป็นทางการและจริงจังไป และไม่จำเป็นต้องเป็นโรงหนังเฉลิมไทยก็ได้

๓. ในการเสนอเรื่องราวที่น่าพิศวง เช่น เรื่องโสเภณี อาบอบนวด ทำอย่างไรจึงจะนำเสนอโดยไม่ให้ผู้ชมรู้สึกน่ารังเกียจ แต่ยังคงเสนอความจริงได้

ห้อง Thailand Today

ถัดจากห้อง Thailand and the World เป็นห้อง Thailand Today การออกแบบยังคงใช้เกลียว DNA เป็นองค์ประกอบหลัก ให้ผู้ชมสามารถเดินทะลุลอดผ่านได้ บนแกน DNA จะมีจอ Monitor ขนาดเล็กกระจายอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งจอ monitor เหล่านี้จะแสดงภาพเคลื่อนไหวหรือภาพนิ่งหลากหลายรูปแบบ เช่น อาจเป็นภาพออนไลน์มาจากสื่ออื่นๆ หรืออาจจะเป็นคลิปวิดีโอร่วมสมัยที่ผู้ชมส่งเข้ามา อันจะเป็นการแสดงถึงวิถีชีวิตของคนไทยยุคปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะและคำแนะนำ

๑. ไม่มี Interactive ในห้องนี้เลย ในขณะที่ตัวกัน สื่อทางด้านภาพกลับมีพุ่มพ่ายมากเกินไปจนจำเป็นจนไม่อาจหาจุดสนใจได้

๒. นอกจากสื่อด้านภาพแล้ว จะมีการใช้สื่อแบบอื่นหรือไม่ เช่น เสียง หรือการสัมผัส

๓. เนื่องจากภาพที่ปรากฏบนจอเหล่านี้ จะเป็นภาพ On-line และมีความเป็นไปได้สูงว่าการดูแลรักษาเทคโนโลยีเหล่านี้ให้ใช้งานได้ดี จะทำได้ลำบาก หากมีเครื่องเสีย จอภาพไม่ทำงานมากกว่าครึ่ง ห้องนี้คงไม่อาจสื่อเรื่องที่ต้องการเสนอได้

๔. เนื่องจากเกลียว DNA เป็นเกลียวคู่ แฉะให้เกลียวหนึ่งเสนภาพที่ผ่านมาในห้องสุวรรณภูมิ ห้องสยามประเทศ และห้องประเทศไทย ซึ่งเป็นเรื่องอดีต ส่วนอีกเกลียวหนึ่งเป็นภาพวิถีชีวิตของชาวไทยในปัจจุบัน เพื่อแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่เราประพฤติปฏิบัติในปัจจุบัน ล้วนมีรากมาจากความเชื่อในอดีตทั้งสิ้น และอดีตกับปัจจุบันก็ยังคงดำเนินควบคู่กันไป

๕. เนื้อหาในจอภาพแต่ละอัน ควรมีการอธิบายด้านเนื้อหาอย่างละเอียดว่าจะมีภาพใดบ้าง

๖. ให้คำนึงถึงเรื่องงบประมาณ ให้ตรวจสอบว่างบประมาณที่มีอยู่เพียงพอที่จะใช้จอภาพร่วมร้อยภาพหรือไม่

๗. การเชื่อมต่อระหว่างห้อง Thailand and the World และห้อง Thailand Today นี้ ยังกระโดดอยู่มาก

ห้อง Outro

ห้องสุดท้าย คือห้อง Outro ซึ่งได้มีปรับเปลี่ยนแนวความคิดในการออกแบบใหม่ ในห้องนี้จะทำเป็นเหมือนการสำรวจความคิดเห็นของผู้เข้าชม ในประเด็นต่างๆ ของประเทศไทย ซึ่งจะมีนัยถึงการบอกเล่าลักษณะของประเทศไทยในอนาคต โดยคำถามที่ใช้จะเป็นคำถามเชิงจิตวิทยา ซึ่งจะให้คำตอบจากจิตสำนึกในส่วนลึกจริงๆ ทั้งนี้รูปแบบการตอบคำถามจะใช้ลักษณะของการเล่นเกมที่ให้ผู้ชมกดปุ่มเลือกคำตอบ มากกว่าที่จะเป็นการกรอกลงบนแบบฟอร์ม ซึ่งผลจากการตอบในแต่ละหัวข้อ จะแสดงบนผนังห้องในทันที ซึ่งพิพิธภัณฑ์จะสามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลนี้ได้หลายแบบ เช่น เก็บเป็นสถิติเพื่อการวิจัย หรือนำเสนอบนเว็บแบบ Real Time

อย่างไรก็ตาม สำหรับคำถามหรือรูปแบบการถาม ผู้ออกแบบจะต้องขอคำปรึกษาเพิ่มเติมจากนักจิตวิทยาอีกครั้งหนึ่ง

ข้อเสนอแนะและคำแนะนำ

๑. ห้องนี้เป็นห้องสุดท้าย ซึ่งควรสร้างความประทับใจให้กับผู้ชม แต่การให้ผู้ชมตระหนักถึงอนาคตของประเทศ จากผลของการทำสำรวนี้ ดูเหมือนว่าจะไม่มีน้ำหนักมากพอ ควรสร้างความรู้สึกว่า อนาคตของประเทศไทย ขึ้นอยู่กับพวกเราคนไทยทุกคน

๒. เนื้อหาที่จะทำการสำรวจควรเป็นเรื่องในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวสำหรับเด็ก

ปิดประชุมเวลา ๑๗.๐๐ น.

นายทวิศักดิ์ วรฤทธิ์เรืองอุไร / ผู้บันทึกการประชุม

นายพาสัณ ทิพพัส / ผู้บันทึกการประชุม